gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Paul Hofman	1 Samenleving 2 Leefomgeving 3 Bestuur en Organisatie	7 Betaalbare en duurzame energie 12 Verantwoorde consumptie en productie 13 Klimaatactie 17 Partnerschappen
b en w-vergadering	**agendapunt**	**bijlage(n) ter inzage**
19 september 2023	3	1 Duurzaamheidagenda 2023-2026 d.d. 20-09-2023; 2 Financieel overzicht Duurzaamheidsagenda 2023-2026 d.d. 21-09-2023; 3 Burgerakkoord d.d. 12-11-2022
rol raad	**soort document**	
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering	**agendapunt**	
10 oktober 2023		
raadsvergadering	**agendapunt**	
31 oktober 2023		

onderwerp
Duurzaamheidsagenda 2023-2026.

INHOUD VOORSTEL

1 Instemmen met de Duurzaamheidsagenda 2023-2026 waarin het Burgerakkoord onder de volgende thema's is uitgewerkt:
   a Thema 1 'Bewustwording en Consuminderen'.
   b Thema 2 'Groen en Voedsel'.
   c Thema 3 'Verduurzamen Woningen'.
   d Thema 3 'Lokale Energie'.
   e Communicatie, promotie en procesbegeleiding.
2 Het college opdracht te geven om de activiteiten in de Duurzaamheidsagenda 2023-2026 uit te voeren en te actualiseren binnen het door de gemeenteraad vastgestelde overkoepelende doel (Rheden CO_2-neutraal in 2040) en de aangegeven financiële kaders.
3 Instemmen met het betrekken van de geraamde ontbrekende middelen bij het begrotingsvoorstel 2024-2027 zodat de raad een integrale afweging kan maken.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Onze aarde warmt op. Dit heeft grote gevolgen voor mens, dier en natuur. Een groep internationale wetenschappers heeft onlangs op basis van een analyse van nieuwe klimaatgegevens geconcludeerd dat de opwarming van de aarde veel sneller gaat dan eerder verwacht. Een belangrijke conclusie die het belang van ons doel 'Rheden CO_2-neutraal in 2040' nogmaals onderstreept. Wij, gemeente, inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) instellingen, staan 'middenin' in de opgave. De komende jaren kunnen wij met de Duurzaamheidsagenda 2023-2026, als uitwerking van het Burgerakkoord, mooie stappen zetten richting een CO_2-neutrale gemeente dichtbij de behoefte van onze inwoners en (voor een deel) ook samen met onze inwoners.

Wat is de aanleiding?

Op 29 november 2022 heeft de gemeenteraad het 'Burgerakkoord Rheden CO_2' neutraal' (d.d. 12 november 2022) besproken en één op één overgenomen. Met de motie 'Uitkomsten Burgerberaad' heeft de gemeenteraad het college onder meer gevraagd om:

'Aan te geven in hoeverre de uitkomsten van het burgerberaad in de vigerende visies en plannen passen, dan wel waar herijking van het beleid en of financiering nodig is'.
'

'De (overige) uitkomsten van het burgerberaad uit te werken tot een Duurzaamheidsagenda en hierbij aan te geven wat globaal de CO_2-effecten zijn per voorstel uit het burgerberaad'.

In maart 2023 is de gemeenteraad door middel van een raadsinformatiebrief (d.d. 28-02-2023) geïnformeerd over de tussenstand van de Duurzaamheidsagenda en op 4 oktober 2023 heeft er een informele kennismaking tussen raadsleden en de klankbordgroep en werkgroepen plaatsgevonden.

Voor u ligt de Duurzaamheidsagenda 2023-2026 met de titel 'Samen in Transitie naar een CO_2-neutraal Rheden in 2040'. De agenda is in samenspraak met de klankbordgroep en de werkgroepen van het burgerberaad tot stand gekomen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Burgerakkoord 'Rheden CO_2-neutraal' (2022).
- Nationaal Klimaatakkoord (2019).
- Beleidskader 'Aan de slag voor een duurzaam klimaat' (2019-2022).

Voor de vier thema's uit de Duurzaamheidsagenda zijn verschillende (beleids)kaders van kracht. Dit overzicht vindt u in bijlage 2.

3 Wat willen wij bereiken?

De Duurzaamheidsagenda 2023-2026 levert een bijdrage aan de opgave om CO_2-neutraal te worden. Hiermee zijn wij er echter nog niet. Naast de voorgestelde activiteiten uit de agenda zal de gemeente in de komende jaren vanuit de RES, de provinciale Energievisie, de Transitievisie Warmte, het Biodiversiteitplan, de Woonvisie, de Mobiliteitsvisie, het Watertakenplan enzovoorts, verschillende ontwikkelingen en activiteiten in gang zetten om de CO_2-uitstoot fors te verminderen en onze omgeving aan te passen aan het veranderende klimaat.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

In de Duurzaamheidsagenda 2023-2026 staat per thema uitgewerkt aan welke doelen wij de komende jaren werken, welke activiteiten hierbij horen en wat de beoogde resultaten zijn. Vrijwel alle beleidsvelden leveren een bijdrage aan de uitvoering: wonen, landbouw, natuur, economie, mobiliteit, energie, armoede, adaptatie, communicatie en onderwijs.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Het college zal de raad bij de Begroting 2024-2027 een voorstel doen voor de dekking van de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda ter hoogte van € 500.000,00. Eerder dit jaar is, in de Kadernota 2024 die overigens niet is vastgesteld, al een voorzichtige prognose gemaakt van die middelen. Voor het bepalen van de hoogte van het totale benodigde budget richten wij ons op wat er in de voorliggende Duurzaamheidsagenda wordt opgevoerd. Daarbij nemen wij ook de ruimte om de onvoorziene kansen die zich voordoen te kunnen benutten.

Voor de inleg van het 'revolving fund' (voorstel 9.3 uit het Burgerakkoord) volgt op termijn een apart raadsvoorstel. In de bijlage staat het budget uitgesplitst per voorstel uit het Burgerakkoord.

Inzicht verloop beschikbaar budget:	*Struct./ Inc.*	*2024*	*2025*	*2026*
Budget (zoals voorgesteld bij de begroting 2024):		500.000	500.000	500.000
Af: aangegane verplichtingen:		-	-	-
Bij: inkomsten:		-	-	-
Beschikbaar:		500.000	500.000	500.000
Gevraagd budget:				
a Bewustwording en Consuminderen	S	- 215.000	- 215.000	- 215.000
	I	- 20.000	-	-
b Groen en Voedsel	-	-	-	-
c Verduurzamen woningen	S	- 20.000	- 20.000	- 20.000
d Lokale Energie	S	- 170.000	- 170.000	- 170.000
e Communicatie, promotie en procesbegeleiding	S	- 65.000	- 65.000	- 65.000
Beschikbaar voor onvoorzien:		10.000	30.000	30.000

6 Wat zijn de risico's?

De urgentie en omvang van de opgave 'Rheden CO_2-neutraal in 2040' vraagt ons om nieuwe wegen te bewandelen. In de Duurzaamheidsagenda staan verschillende activiteiten die voor zowel gemeente als inwoners nieuw zijn. Uit de praktijk moet blijken of de beoogde resultaten haalbaar zijn, passen binnen de gestelde (financiële) kaders en het gewenste effect hebben. Dit alles vraagt ruimte om samen te leren en te groeien in een aanpak die past bij Rheden.

Risico voorstel Energiecoaches

Vooralsnog zijn er geen middelen opgenomen voor voorstel 9.2 Uitbreiding energiecoaches, daar staat € 150.000,00 voor geraamd. Vanaf 2024 mag iedereen met een inkomen tot 150% van het wettelijke minimumloon gebruikmaken van de energiecoaches. Op basis van een tweetal rijkssubsidies kunnen wij alle huurders en alle inwoners met een woning tot WOZ-waarde van € 350.000,00 ondersteuning bieden.
De groep die hier niet onder valt maar wel een inkomen tot 150% van het minimumloon heeft zullen wij in eerste instantie bekostigen vanuit de bestaande middelen voor energie coaching. Als er grote belangstelling bestaat is er een kans dat er in de loop van 2024 onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Zodra het financiële plafond in zicht is zullen wij om aanvullende middelen vragen of zoeken naar een andere financiering. Deze post beschouwen wij dan ook als een financieel risico.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De Duurzaamheidsagenda is in samenspraak met de klankbordgroep, kerngroep en de werkgroepen van het Burgerberaad tot stand gekomen. Hiervoor hebben in de afgelopen periode verschillende overleggen plaatsgevonden. Deze overleggen hadden een constructief karakter waarin op een transparante wijze de ontwikkelingen en uitdagingen t.a.v. proces en de inhoud van de Duurzaamheidsagenda zijn besproken. Wij zijn ontzettend blij met de inzet en betrokkenheid van deze inwoners.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Gemeentebrede communicatie

De reeds in gang gezette communicatie over de Duurzaamheidsagenda krijgt in de uitvoeringsfase een vervolg zodat onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) instellingen op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen rondom de agenda. Wij zetten hiervoor verschillende analoge en digitale communicatiemiddelen in.

Deelnemers Burgerberaad (incl. partners)
De oorspronkelijke deelnemers van het Burgerberaad worden persoonlijk per e-mail over het besluit van de raad geïnformeerd.

Klankbordgroep
De klankbordgroep wordt per e-mail en telefonisch over het besluit van de raad geïnformeerd. Op 6 november 2023 gaan wij met de klankbordgroep in gesprek over het besluit en over de volgende fase.

Gemeenteraad
De gemeenteraad wordt jaarlijks via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken van de Duurzaamheidsagenda. Bij fundamentele wijzigingen over de doelen en de (financiële) kaders wordt dit gemeld via de P&C-cyclus.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Omgang wijzigingen
De gemeenteraad wordt, indien van toepassing, via de P&C-cyclus op de hoogte gebracht van fundamentele wijzigingen over de doelen en de (financiële) kaders.

Duurzaamheidsmonitor
In de motie heeft de gemeenteraad het college opgedragen om globaal de CO_2-effecten per voorstel uit het Burgerakkoord inzichtelijk te maken. In 2024 ontwikkelen wij een brede duurzaamheidsmonitor waarin onder andere onderwerpen uit de Duurzaamheidsagenda worden gevolgd om de voortgang te meten. Op basis daarvan vindt er jaarlijks een evaluatie plaats. Daarnaast ontwikkelen wij een interactieve dashboard(s) voor het volgen en monitoren van de resultaten. Voor zover dat binnen de wettelijke begrenzingen valt, zullen de monitor en de dashboards (grotendeels) openbaar zijn, zodat inwoners de voortgang zelf kunnen volgen.

Velp, 19 september 2023

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Martin Rommers,
waarnemend secretaris.